

AGRESE PROTI UKRAJINĚ

Všeobecné otázky

Často kladené otázky (FAQs)

Veřejná informace

[poslední aktualizace dne 2. července 2024]

(https://finance.ec.europa.eu/document/download/922c6d9a-c5f1-40aa-9fe7-60e5494c46c1_en?filename=faqs-sanctions-russia-general_en.pdf)

1. Připraví Komise další pokyny?

(poslední aktualizace 15. června 2022)

V reakci na invazi Ruska na Ukrajinu se EU dohodla na široké škále restriktivních opatření vůči ruským jednotlivcům a subjektům s cílem ochromit schopnost Ruska financovat válku a uvalit bolestné náklady na ruskou politickou elitu odpovědnou nebo jinak nápomocnou za uskutečnění tohoto nevyprovokovaného vojenského útoku na sousední národ. Kromě zmrazení jednotlivých aktiv, zákazů cestování a vízových omezení zahrnují tato restriktivní opatření dalekosáhlá omezení obchodu v řadě hospodářských odvětví a také omezení činností ve finančním sektoru.

S cílem usnadnit hospodářským subjektům dodržování omezujících opatření Komise neustále aktualizuje své často kladené otázky a další vyvinuté nástroje, jako je mapa sankcí EU.

2. Jsou Pokyny Komise k provádění některých ustanovení nařízení Rady (EU) č. 833/2014¹ stále použitelné?

(poslední aktualizace 8. dubna 2022)

Ano, jsou.

3. Poskytuje Evropská komise konsolidovaný text se všemi sankcionovanými jednotlivci a subjekty, jakož i se všemi kódy TARIC pro cílové zboží?

(Poslední aktualizace: 15. června 2022)

Pokud jde o seznam všech fyzických a právnických osob, na které se vztahuje zmrazení aktiv, upozorňujeme, že Komise spravuje konsolidovaný seznam všech označení, který je aktuální a dostupný na mapě sankcí EU.

Pokud jde o kódy TARIC, databáze TARIC je pravidelně aktualizována, aby zahrnovala veškeré cílové zboží.

4. Mohou být postihováni občané EU?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

¹ https://commission.europa.eu/documents_en

Sankce přijaté podle článku 215 SFEU mají sledovat cíle společné zahraniční a bezpečnostní politiky. V souladu s těmito cíli je na Radě, aby rozhodla o rozsahu sankcí, včetně toho, na které osoby – bez ohledu na jejich státní příslušnost – se tato opatření vztahují.

5. Jaké jsou přínosy sankcí pro evropské občany?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Od začátku Putinovy agrese proti Ukrajině sdílelo mnoho evropských občanů své obavy o mír v Evropě, projevovali solidaritu s ukrajinskými uprchlíky a podporovali potřebu Ukrajiny získat politickou, finanční a humanitární pomoc. Tím, že se sankce snaží podkopat schopnost Kremlu pokračovat v invazi, přispívají k obnovení míru na Ukrajině a v regionu. Spolu s dalšími politikami EU jsou sankce konkrétním prostředkem k prosazování hodnot EU, kterými jsou lidská důstojnost, svoboda, demokracie, právní stát a lidská práva.

6. Sankce ovlivňují obyčejné lidi v Evropě a Rusku více než politiky a osoby s rozhodovací pravomocí. Jaké jsou důvody pro uvalení takových sankcí?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Sankce jsou zaměřeny na Kreml a jeho komplice. Jejich cílem je oslabit schopnost ruské vlády financovat její útočnou válku proti Ukrajině a jsou nastaveny tak, aby minimalizovaly negativní důsledky pro ruské obyvatelstvo. Sankce jsou navíc navrženy tak, aby maximalizovaly negativní dopad na ruskou ekonomiku a zároveň co nejvíce omezily důsledky pro podniky a občany EU.

Zajištění účinného a důsledného provádění sankcí je klíčem k prevenci obcházení. To je především odpovědností členských států. V tomto procesu je Evropská komise plně odhodlána jim pomoci a zajistit konzistentní provádění v celé EU.

7. Mohou občané EU, kteří mají bankovní účty v bankách EU, stále provádět platby ruským státním příslušníkům, kteří mají bankovní účty v ruských bankách? A co přijímání peněz?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Pro občany EU neexistuje obecný zákaz provádět platby ruským státním příslušníkům, kteří mají bankovní účet v ruské bance. Je však důležité zajistit, aby platba neporušovala jiné zákazy, například aby nebyla ve prospěch fyzické osoby nebo subjektu určeného podle nařízení Rady č. 269/2014² nebo nesloužila k vypořádání transakce zakázané podle Rady Nařízení č. 833/2014³.

Přijímání peněz pro jejich uložení u úvěrové instituce EU je zakázáno pouze ve zvláštním případě stanoveném v čl. 5 písm. b) odst. 1 nařízení Rady č. 833/2014⁴, podle kterého: „Je zakázáno přijímat jakékoli vklady od ruských státních příslušníků, nebo fyzické osoby s bydlištěm v Rusku nebo právnické osoby, subjekty nebo orgány usazené v Rusku, pokud celková hodnota vkladů fyzické nebo právnické osoby, subjektu nebo orgánu na úvěrovou instituci přesáhne 100 000 EUR.“ Tento zákaz přijímat vklady neplatí, pokud osoba provádějící vklad je státním příslušníkem členského státu, členské země Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarska nebo osobou s povolením k dočasnému nebo trvalému pobytu v jedné z těchto zemí (čl. 5b(2)). Vklady u úvěrových institucí EU, které jsou nezbytné pro nezakázaný přeshraniční obchod se zbožím a službami mezi Uníí a Ruskem, jsou povoleny, i když pocházejí od ruských státních příslušníků nebo fyzických

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20240527>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625>

osob s bydlištěm v Rusku nebo právnických osob, subjektů nebo orgánů usazených v Rusko je rovněž povoleno (čl. 5b odst. 3).

8. Jsem drobný podnikatel se sídlem v EU a mám uzavřenou smlouvu s právnickou osobou registrovanou v Rusku. Smlouva pochází z doby před vstupem v platnost současných sankcí. Mohu i nadále provádět platby ruskému subjektu podle stávající smlouvy? Mohu i nadále přijímat platby objednané ruskou právnickou osobou?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Pro podnikatele z EU neexistuje obecný zákaz provádět platby právnickým osobám registrovaným v Rusku. Je však důležité zajistit, aby platba neporušovala jiné zákazy, například aby nebyla ve prospěch fyzické osoby nebo subjektu určeného podle Nařízení Rady č. 269/2014⁵ nebo nesloužila k vypořádání transakce zakázané podle Nařízení Rady č. 833/2014⁶. Váš vnitrostátní příslušný orgán⁷ vám pomůže určit, zda se jedná o některý z výše uvedených případů. Abychom vám pomohli určit, zda je protistrana vaší smlouvy označena podle Nařízení Rady č. 269/2014, můžete se také podívat na přehled sankcí EU a použít funkci „Vyhledat“. Váš vnitrostátní příslušný orgán může dále pomoci při určování, zda zboží nebo služby, které dodáváte na základě smlouvy, podléhají zakazu vývozu podle nařízení Rady č. 833/2014.

Neexistuje také obecný zákaz přijímání plateb od ruských právnických osob.

Vklady u úvěrových institucí EU nařízené ruskou právnickou osobou jsou zakázány pouze na základě zvláštního případu stanoveného v čl. 5 písm. b) odst. 1 Nařízení Rady č. 833/2014⁸ kdy: „*Je zakázáno přijímat jakékoli vklady od ruských státních příslušníků nebo fyzických osob s bydlištěm v Rusku nebo právnických osob, subjektů nebo orgánů usazených v Rusku, pokud celková hodnota vkladů fyzické nebo právnické osoby, subjektu nebo orgánu na úvěr instituce přesahuje 100 000 EUR.*“ Důležité je, že tento zákaz neplatí, pokud je záloha nezbytná pro nezakázaný přeshraniční obchod mezi Uníí a Ruskem (čl. 5b odst. 3). Jinými slovy, pokud zboží nebo služby, které poskytujete svým ruským klientům, jsou zakázaným obchodem podle nařízení Rady č. 833/2014, nevztahuje se na vás žádná omezení pro přijímání plateb od vašeho klienta (klientů).

Pokud je předmětem vaší smlouvy poskytování nebo pořízení zboží nebo služeb, které podléhají zakazu vývozu nebo dovozu podle Nařízení Rady č. 833/2014⁹, vezměte prosím na vědomí, že v závislosti na daném zboží nebo službách můžete stále být schopni plnit smlouvu a přijímat nebo provádět platby do určitého data v souladu s příslušným ustanovením nařízení Rady č. 833/2014. Váš vnitrostátní příslušný orgán¹⁰ vám pak pomůže určit, pokud vůbec, do kterého data byste mohli být schopni plnit smlouvu na základě zboží nebo služeb, se kterými obchodujete.

9. Jsem ruský občan s trvalým pobytem v členském státě EU. Pracuji jako freelancer. Nedávno jsem od své banky obdržel dopis, v němž se uvádí, že mé účty byly omezeny kvůli mé ruské národnosti v kontextu současných sankcí. Má moje banka právo omezit mé účty?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Pokud vy ani váš klient nejste určenou osobou podle nařízení Rady č. 269/2014 a neposkytujete služby, jejichž živnost je podle nařízení Rady č. 833/2014 zakázána, nevidíme důvod, proč by vaše banka měla omezovat váš účet. Sankce neposkytují právní základ pro odmítnutí plateb na váš účet na základě vaší ruské národnosti.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20240527>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625>

⁷ https://commission.europa.eu/documents_en

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20240625>

¹⁰ https://commission.europa.eu/documents_en

Dále, jelikož máte povolení k trvalému pobytu v členském státě EU, jste rovněž osvobozeni od zákazu přijímat vklady od ruských státních příslušníků nebo fyzických osob s bydlištěm v Rusku nebo právnických osob, subjektů nebo orgánů usazených v Rusku v případě, že máte zůstatek na účtu, by přesáhla 100 000 EUR podle čl. 5 písm. b) odst. 2 nařízení Rady č. 833/2014.

Možná budete chtít v souvislosti se situací kontaktovat příslušný vnitrostátní orgán.

10. Jsem občan EU a mám peníze na bankovním účtu vedeném v eurech v ruské bance. Chtěl bych převést své peníze z ruské banky, ale můj příkaz k převodu byl zamítnut. Jaké mám možnosti?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Je úlohou vašeho vnitrostátního příslušného orgánu, aby vám pomohl posoudit vaše možnosti. Zde uvedené podrobnosti neumožňují posoudit, zda by mohl existovat právní základ odůvodňující zamítnutí vašeho převodu. S dalšími podrobnostmi bude váš příslušný vnitrostátní orgán schopen posoudit existenci takového právního základu nebo jeho absenci.

11. Jsem ruským občanem a vlastním byt v jednom členském státě EU. Pravidelně používám svůj bankovní účet v bance se sídlem v EU k placení měsíčních energií za byt, včetně ročních daní vůči místním úřadům. Banka omezila můj účet a z tohoto účtu již nemohu přijímat peníze ani příkazy. Je toto správné uplatňování práva EU?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Pokud nejste určenou osobou podle nařízení Rady č. 269/2014 a peníze, které chcete přijmout nebo převést, neslouží k vypořádání poskytování zboží nebo služeb, jejichž živnost je podle nařízení Rady č. 833/2014 zakázána, nevidíme důvod proč by vaše banka měla omezovat váš účet. Sankce neposkytují právní základ pro odmítnutí plateb na váš účet na základě vaší ruské národnosti. Dále, pokud máte povolení k trvalému nebo dočasnému pobytu v členském státě EU, jste rovněž osvobozeni od zákazu přijímat vklady od ruských státních příslušníků nebo fyzických osob s bydlištěm v Rusku nebo právnických osob, subjektů nebo orgánů usazených v Rusku v případě, že zůstatek na účtu by přesáhl 100 000 EUR podle čl. 5 písm. b) odst. 2 nařízení Rady č. 833/2014. Pokud nemáte povolení k trvalému nebo dočasnému pobytu v členském státě EU, banka by skutečně neměla povolit připsání žádného příchozího převodu, který byste jako ruský občan vůči ní provedli, pouze pokud by zůstatek na vašem účtu přesáhl 100 000 EUR. Možnost držet na účtu až 100 000 EUR by vám v každém případě ponechala prostor pro měsíční platby za energie a daně za váš byt.

Možná budete chtít v souvislosti se situací kontaktovat příslušný vnitrostátní orgán.

12. Mohou evropské společnosti přijímat platby za služby nebo produkty objednané před zavedením sankcí na ruské společnosti nebo jednotlivce?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 zakazuje hospodářským subjektům z EU přímo či nepřímo zpřístupňovat jakékoli finanční prostředky nebo hospodářské zdroje osobám uvedeným v příloze I, ať již darem, prodejem, výměnným obchodem nebo jakýmkoli jinými prostředky, včetně vrácení vlastních zdrojů uvedené osoby (čl. 2 odst. 2). V zásadě a jako příklad platí, že podnik z EU nesmí těmto osobám prodávat nebo dodávat produkty nebo služby, a to ani výměnou za přiměřenou platbu. Existuje řada výjimek (výjimek) z tohoto zákazu, včetně předchozích smluv, kdy je platba osobou na seznamu splatná na základě uzavřené smlouvy nebo dohody nebo závazku, který vznikl přede dnem, kdy byla tato osoba zařazena do přílohy I, a za předpokladu, že finanční prostředky nebo hospodářské zdroje budou použity na platbu

uvedenou osobou a že platba nebude provedena ve prospěch osoby uvedené na seznamu nebo v její prospěch (článek 6 nařízení). To však podléhá předchozímu povolení od příslušného vnitrostátního orgánu.

13. Vztahuje se nařízení Rady (EU) č. 833/2014 na smlouvy podepsané před 16. březnem 2022? Vztahuje se na dodání zboží, které bylo zapláceno ruskými subjekty před 16. březnem 2022?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Závisí to na zboží a opatřeních zákazu vývozu, na které se zaměřují. Pokud není v příslušných ustanoveních nařízení Rady (EU) č. 833/2014 uvedeno jinak, platí zákazy vývozu ode dne nabytí účinnosti novely. Je úlohou vašeho vnitrostátního příslušného orgánu, aby vám pomohl určit, zda se na zboží, které prodáváte, vztahuje zákaz vývozu.

14. Vztahuje se nařízení Rady 883/2014 na ruské dceřiné společnosti mateřských společností z EU?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Sankce EU se neuplatňují extraterritoriálně. V souladu s článkem 13 nařízení platí:

- i. na území Unie,
- ii. na palubě jakéhokoli letadla nebo plavidla pod jurisdikcí členského státu,
- iii. jakékoli osobě na území Unie nebo mimo ni, která je státním příslušníkem členského státu,
- iv. na jakoukoli právnickou osobu, subjekt nebo orgán na území nebo mimo území Unie, které jsou založeny nebo zřízeny podle práva členského státu,
- v. na jakoukoli právnickou osobu, subjekt nebo orgán v souvislosti s jakoukoli obchodní činností vykonávanou zcela nebo částečně v rámci Unie.

Sankce EU proto musí dodržovat všechny osoby z EU – fyzické i právnické – a tedy všechny společnosti registrované v EU, včetně dceřiných společností ruských společností v EU. Ruské pobočky společností z EU zůstávají osobami EU, a jsou tedy vázány nařízením. Naproti tomu ruské dceřiné společnosti mateřských společností v EU jsou založeny podle ruského práva, nikoli podle práva členského státu, a proto nejsou opatřeními vázány. Mateřské společnosti z EU však mají zakázáno využívat své ruské dceřiné společnosti k obcházení povinností, které se vztahují na mateřskou společnost v EU, například tím, že na ně delegují rozhodnutí, která jsou v rozporu se sankcemi, nebo schvalují taková rozhodnutí ruskou dceřinou společností.

15. Kvůli uvaleným sankcím nemusí být ruské společnosti schopny nařídít platby společností v Evropské unii. Jak by to měly společnosti z EU promítnout do svých účetních systémů? Jsou povoleny započtení proti vzájemným dluhům a pohledávkám?

(Poslední aktualizace: 8. dubna 2022)

Je odpovědností vašeho vnitrostátního příslušného orgánu, aby vám poskytl pokyny, jak to zohlednit ve vašem účetním systému.

16. Jak je třeba vykládat pojem „převod“ v souvislosti se zákazy souvisejícími s obchodem?

(Poslední aktualizace: 17. dubna 2022)

Zákazy související s obchodem v nařízení Rady 833/2014 o omezujících opatřeních s ohledem na kroky Ruska destabilizující situaci na Ukrajině jsou stejně jako u většiny ostatních sankčních nařízení, navržená velmi

široce, aby se zajistilo, že bude zakázáno maximální množství operací kolem skutečného vývozu nebo dovozu. To znamená, že kromě vývozu zakazují sankce EU také prodej a dodávky příslušných produktů konkrétním kategoriím příjemců nebo pro použití na konkrétních územích; kromě dovozu sankce EU rovněž zakazují nákup příslušných produktů konkrétním kategoriím příjemců nebo pro použití na konkrétních územích. V obou případech je rovněž zakázán převod příslušných produktů, jakož i zprostředkovatelské služby, technická a finanční pomoc v souvislosti s jejich nákupem nebo prodejem.

Konkrétně je transfer širokým pojmem pokrývajícím širokou škálu operací: nejen pohyb zboží přes celní kontroly, ale také přepravu zboží, včetně (nikoli však vyčerpávajícím způsobem) jeho nakládky a překládky. Zákaz transferu platí nejen ve vztahu ke skutečnému dovozu nebo vývozu (např. se zbožím vstupujícím nebo opouštějícím celní území EU), ale také tehdy, když tyto produkty nevstupují do EU, ale jsou přepravovány mezi Ruskem a třetí zemí (a naopak). V takovém případě mají operátoři z EU zakázáno poskytovat transferové služby, jak je popsáno výše.

17. Vztahuje se nařízení Rady č. 883/2014 na pobočky ruských mateřských společností v EU?

(Poslední aktualizace: 30. června 2022)

Pobočka ruské mateřské společnosti nemá sama o sobě právní subjektivitu a je považována za subjekt usazený v Rusku. Proto se omezující opatření pro ruské subjekty vztahují stejně na pobočku v EU. Navíc v rozsahu, v jakém je činnost pobočky vykonávána v EU, bude povinna sama respektovat sankce EU.

18. Jaký je vztah mezi zákazy v nařízení Rady (EU) 269/2014 a nařízením Rady (EU) 833/2014?

(Poslední aktualizace: 2. července 2024)

Zákazy v obou nařízeních platí nezávisle a je třeba je dodržovat. Jejich příslušná použitelnost musí být kontrolována paralelně.

19. Když se subjekt zařadí na seznam v nařízení Rady (EU) 269/2014 a vztahuje se na něj zákaz v nařízení Rady (EU) 833/2014, může se na něj nadále vztahovat odchylka nebo výjimka stanovená v nařízení Rady (EU) 833/2014?

(Poslední aktualizace: 2. července 2024)

Zákazy v obou nařízeních platí nezávisle a je třeba je dodržovat. Pokud se odchylka nebo výjimka v nařízení Rady (EU) 833/2014 neodráží v nařízení Rady (EU) 269/2014, platí v plném rozsahu zákaz v nařízení Rady (EU) 269/2014 a není možné se na odchylku spoléhat, nebo výjimka v nařízení Rady (EU) 833/2014.